

WYKONAWCA W NOWEJ USTAWIE PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

AUTOR

ŁUKASZ CZABAN

Wszelkie prawa zastrzeżone

Partner publikacji:

CZĘŚĆ 1 - ŁUKASZ CZABAN

14 października wraz z podpisaniem przez Prezydenta Andrzeja Dudę ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych zakończyły się główne prace związane ze stworzeniem nowych ram prawnych, na których w kolejnej dekadzie XXI wieku ma opierać się system zamówień publicznych w Polsce. Tradycyjnie już, jak przy każdej zmianie w ustawie regulującej tą tematykę, Ustawodawca postawił sobie za cel usprawnienie procedur z punktu widzenia zarówno organizatorów jak i uczestników postępowań o zamówienie publiczne.

Kto skorzysta na zmianach w Pzp?

W szczególności przyjęte zmiany miałyby być interesujące z perspektywy przedstawicieli sektora MŚP, a więc wykonawców. Mają one bowiem pomóc rozwiązać szereg problemów dotyczących uczestników rynku zamówień publicznych, choć przyznać należy, iż część ich – zidentyfikowanych jako wymagające nowych rozwiązań – niekoniecznie pokrywa się z oczekiwaniem podmiotów ubiegających się o zamówienie. Należą do nich choćby nieuwzględnione w dotychczasowych przepisach kwestie braku powiązania wydatków z polityką państwa oraz jego celami strategicznymi, nieefektywne zarządzanie procesem zakupowym, czy też rozproszony i nieefektywny system kontroli.

Na szczęście nie są to jedyne problemy na które lekarstwem mają być nowe przepisy PZP. Z perspektywy przedsiębiorców większe znaczenie ma skuteczne wyeliminowanie dostrzeżonych już w dokumencie z 6 czerwca 2018 roku pn. „Koncepcja nowego Prawa zamówień publicznych” problemów takich jak wybieranie rozwiązań najtańszych zamiast najbardziej efektywnych, nieproporcjonalny do potencjału udział przedsiębiorców z sektora MŚP w rynku zamówień publicznych, nieefektywne zarządzanie procesem zakupowym, niejednolitość orzecznictwa KIO i sądów powszechnych w przedmiocie zamówień publicznych, a także rozwiązywanie sporów między stronami postępowania.

Oczywiście ostateczną ocenę czy zaproponowane w ustawie narzędzia umożliwiają skuteczne pokonywanie zdefiniowanych powyżej kłopotów przyjdzie czas po wejściu ich w życie tj. po 1 stycznia 2021 roku, niemniej jednak warto już dziś przyrzeć się im bliżej. Nowa ustawa zmienia bowiem wiele obowiązków spoczywających dziś na wykonawcach, co wymaga również dostosowania się ich do nowych wyzwań wynikających z przyjętych przepisów. Zwłaszcza jeśli chodzi o procedury obowiązujące w zamówieniach o wartości nieprzekraczającej progu unijnego.

Zamówienia poniżej progów UE

Tematyce tej został poświęcony odrębny, obejmujący wyłącznie tego rodzaju postępowania dział III ustawy, składający się 45 jednostek redakcyjnych. Wśród nich również nieznanym obowiązującym wciąż normom prawnych. Woli przykładu można przywołać tu fakt ograniczenia z 9 do 4 trybów możliwości udzielania zamówienia. I tak jak rezygnacja z trybu zapytania o cenę i licytacji elektronicznej, a więc trybów nieznanym prawu unijnemu nie jest tu żadnym zaskoczeniem, tak rezygnacja z procedury przetargu nieograniczonego, ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem i dialogu konkurencyjnego już jest. Tym bardziej, że tryby te ma zastąpić nowy tryb, zwany w ustawie trybem podstawowym. Jego przebieg w dużej mierze będzie regulował sam zamawiający w dokumentach zamówienia, wybierając jedną z 3 opcji dopuszczonych w przepisach.

Oznacza to, że w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu zamieszczane w Biuletynie Zamówień Publicznych oferty będą mogli złożyć wszyscy zainteresowani wykonawcy, po czy zamawiający albo wybierze najkorzystniejszą ofertę bez przeprowadzenia negocjacji (podobnie jak ma to dzisiaj w trybie przetargu nieograniczonego) albo będzie mógł negocjować treść ofert z wykonawcą w celu ich ulepszenia(choć wyłącznie w zakresie tych elementów, które podlegały wcześniej ocenie w ramach kryteriów oceny ofert i jedynie wówczas kiedy przewidział taką możliwość w dokumentach zamówienia), albo w końcu będzie musiał przeprowadzić negocjacje z wykonawcą, będąc przy tym ograniczany zakazem zmiany minimalnych wymagań upublicznionych po wszczęciu postępowania, a dotyczących przedmiotu lub realizacji zamówienia.

Negocjacje bez ogłoszenia

Nadchodzące zmiany dotyczą również zastosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia, gdzie oprócz znanych dzisiaj, bo wymienionych w art. 62 ust. 1 ustawy PZP czterech przesłanek, pojawi się nowa. Umożliwi ona wszczęcie postępowania w sytuacji, kiedy w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia na roboty budowlane, zamawiający odstąpił od umowy w sprawie zamówienia publicznego z przyczyn leżących po stronie wykonawcy i udzielenie zamówienia jest niezbędne do zakończenia robót budowlanych stanowiących przedmiot wcześniejszego zamówienia.

W takiej sytuacji zamawiający będzie zobligowany zaprosić, w terminie 3 miesięcy od dnia odstąpienia od umowy w sprawie zamówienia publicznego, do negocjacji co najmniej tych wykonawców, którzy złożyli oferty we wcześniejszym postępowaniu, z wyjątkiem wykonawcy, z którym została zawarta umowa, a od której zamawiający odstąpił.

Elektronizacja zamówień publicznych

Procedury do progów unijnych uwzględnią w końcu obowiązki związane ze stosowaniem przepisów odnoszących się do elektronizacji zamówień. Jednak w przeciwieństwie do dzisiejszych wymagań dysponowanie kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez przedsiębiorcę nie będzie konieczne. Tak istotne czynności jak złożenie oferty, wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, czy też oświadczenia wstępnego będzie bowiem można opatrywać również podpisem zaufanym, o którym mowa w ustawie z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne lub podpisem osobistym, o którym mowa w ustawie z dnia 6 sierpnia 2010r. o dowodach osobistych.

Zmniejszy się też wysokość ewentualnego wadium. Zamawiający wciąż będzie uprawniony do jego żądania, ale w wysokości maksymalnie 1,5% wartości zamówienia, a więc o połowę mniejszej niż dziś dopuszczają przepisy prawa. Ponadto wykonawca nie będzie mógł złożyć wadium w formie poręczenia bankowego lub poręczenia spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, a dopuszczalne ustawą dokumenty wadiumne wykonawca zobligowany będzie przekazać zamawiającemu jako oryginał gwarancji lub poręczenia w postaci elektronicznej.

Warunki składania wniosku o wyjaśnienie SWZ

Zmieniają się również warunki składania wniosku o wyjaśnienie treści Specyfikacji Warunków Zamówienia (odpowiednika dzisiejszej SIWZ). Wykonawca aby mieć pewność istnienia obowiązku udzielenia przez zamawiającego wyjaśnień wystarczy, że złoży go nie później niż na 4 dni przed upływem terminu składania ofert albo ofert podlegających negocjacjom. Ponadto ustawa gwarantować będzie przedsiębiorcom co najmniej 2 dni robocze (tj. z wyłączeniem sobót oraz dni ustawowo wolnych od pracy) na uwzględnienie opublikowanych na stronie internetowej wyjaśnień w treści przygotowywanej oferty.

Przywrócona zostanie również możliwość składania odwołania do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej na wszystkie czynności i zaniechania dokonywane przez Zamawiającego. I chociaż zasadą będzie w takiej sytuacji rozstrzygnięcie sporu przez skład jednoosobowy KIO (powyżej progów unijnych zasadą będzie wyznaczanie składów trzyosobowych, to uczciwie trzeba przyznać, iż jest to rzeczywiste uwzględnienie jednego z najczęściej zgłaszanych przez przedsiębiorców postulatów.

Zasada jawności

Spore zmiany – i to bez względu na wartość zamówienia – dotyczyć będą szeroko rozumianej zasady jawności. Z jednej strony wykonawcy nie znajdą już ogłoszenia o zamówieniu w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego oraz nie będą uczestniczyć w sesji otwarcia ofert, z drugiej zaś znajdą w Biuletynie Zamówień Publicznych na bieżąco aktualizowany plan postępowań o udzielenie zamówień oraz ogłoszenie o wykonaniu umowy. Ponadto w postępowaniach o udzielenie zamówienia na usługi lub roboty budowlane poproszony o złożenie wyjaśnień dotyczących rażąco niskiej ceny wykonawca będzie zmuszony, pod rygorem odrzucenia jego oferty, uwzględnić w nich informacje o zgodności kalkulacji ceny z przepisami:

- a. dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki

godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;

- b. z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie.

Wszystko to, a trzeba podkreślić fakt, iż wymienione powyżej zmiany, to tylko niewielki fragment wszystkich uregulowanych w 632 artykułach nowej ustawy nowości, znacząco zmieni spoczywające na stronach postępowania obowiązki.

Całkowicie nowe oraz mniej lub bardziej zmodyfikowane na tle obowiązujących dzisiaj rozwiązania wymagają bez wątpienia sporo czasu na ich przyswojenie. Przespanie najbliższych 12 miesięcy, a później szybkie wdrożenie się w zrewolucjonizowany system zamówień publicznych może nie wystarczyć do właściwego opanowania określonych w nim wymagań. Dlatego warto już dziś pomyśleć o czekających nas zmianach.

TĘ CZĘŚĆ PRZYGOTOWAŁ

ŁUKASZ CZABAN

Trener zamówień publicznych od 2004 roku, na koncie: setki szkoleń, tysiące godzin wykładowych z zamówień publicznych. W latach 2008-2009 uczestnik obrad Komisji Gospodarki nad nowelizacją ustawy – autor poprawki. Prowadził autorskie wykłady w na Podyplomowych Studiach Zamówień

Publicznych w Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamickiego w Katowicach. Autor książek: „Protest, Odwołanie, Skarga – praktyczny przewodnik po środkach ochrony prawnej” oraz współautor książki: „100 najtrudniejszych pytań do Prawa zamówień publicznych”.

Sprawdź więcej informacji o ekspercie oraz jego najbliższe szkolenia:

SPRAWDŹ SZKOLENIA

Szukasz szkoleń z nowej ustawy
Prawo zamówień publicznych
dla wykonawców?

Zaufaj liderowi na rynku szkoleń!

SPRAWDŹ
SZKOLENIA

